

ლიტერატურული განცემი

№14 (294) 30 ივლისი - 5 აგვისტო 2021

გამოცემის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკონით

ფასი 80 თეთრი

გიორგი ბალახაშვილი

ცუ იტყვი

ნუ მოსდებ ქვეყანას, რომ მე ვარ ესქილე, რომ მე ვარ ეზოპეც, ნუ მოსდებ დუნიას, არ მიღევს არცერთგან პირობად — ვექსილი, არ მითქვამს, ოდესმე გავცურავ დუნაის. ნუ მოსდებ ქვეყანას, რომ ჯერაც ბავშვი ვარ, დრო არის, სიტყვებიც მზესავით გახუნდეს... ნუ იტყვი, ეშმაკიც ლმერთივით მამშვიდებს, ნუ იტყვი სამშვილდეს, ნუ იტყვი ხახულთან, ნუ იტყვი ბანასთან, ოშკთან და შატბერდთან, ნუ იტყვი პარხალში, მით უფრო, ხანძთასთან, ნუ იტყვი, ის ბავშვიც უდროოდ დაბერდა, დროულად შეეშვა თამაშს და ხანძარიც დროულად ჩაუქრა, დროულად ჩაუქრა, დროულად ჩაუქრა, სრულიად უდროოდ, ხანძახან გაწყვიტე ქანცი და ჩაუქი, ხანძახან სიბერეც ისეთი მყუდროა... ნუ მოსდებ ქვეყანას, რომ მე ვარ ესქილე, რომ მე ვარ ეზოპეც, ნუ მოსდებ დუნიას, არ მიღევს არცერთგან პირობად — ვექსილი, არ მითქვამს, ოდესმე გავცურავ დუნაის.

მიღიხარ. მტოვებ. ერთადერთი მრჩება ნუგეში,

ამ დროს ღმერთივით ჩუმად ვიღგე
და შენი სუნთქვის
რხევა ვითვალო — აუტანელ სიმსუბუქეში,
იცი, თავადაც ვამჯობინებ, რომ ვიყო უტყვი.
არ გაგეცინოს,
ზოგჯერ სიტყვებს სჭირდება მარხვა.
მხოლოდ წარმოთქმა როდი კმარა,
რომ იგრძნო რამე,
ჯერ ვიბადებით სიტყვებივით, მერე კი ვმარხავთ,
ასეთ აისებს, პირმშო სიტყვებს და შიშველ ლამეს.
ვინძლო სიტყვებიც —
გარდაცვლილი სიზმრების მსგავსად,
ადგე და ონკანს უჩურჩულო, წყალს გაატანო,
ხომ არ აჯობებს, რომ თვალებიც —
სიზმრებით სავსე —
იყოს დუმილის დასარღვევად, როგორც სალამოს
შავ-თეთრი კადრის მეათასე ღუბლი, მცდელობა,
ვარიაცია, არჩევანი, ხერხი, დილემა,
იქნება, თავიც დაგვანებონ ურცხვმა დილებმა,
ლიმნის გემოთი, რომ ვერ შველის დამარილება,
იქნებ არცა ლირს გათენება, არ მსურს, ვცდებოდე...

გავშვობა

ადრე თუ გვიან ბავშვობასაც ვადა გაუვა,
ადრე თუ გვიან მოგონებას გაუვა ყავლი,
გადაიქცევა მანანნალა ძალლად აუა
და მეგობრებიც საკუთარი გზებისკენ წავლენ.
გაგახსენდება — ორლობები მოპარვა გოგრის,
გაგახსენდება — პირველად რომ აკოცე გოგოს,
ეს ყველაფერი
სიმშვიდეს და სიხარულს მოგგვრის,
ეს ყველაფერი ცრემლებს მოგგვრის,
ვინ იცის, როგორ
მოგენატრება შენი ეზო, ბურთი და ლახტი,
ორდორშობანა, ომობანა, მზე და შაშვები...
შენ შეიძლება, დიდზე დიდი კაციც კი გახდე,
მაგრამ ვერასდროს დაიბრუნო შენი ბავშვობა.

/V-V

გეგმები ნომერი
გამოვა
ერთ კვირაში —
6 აგვისტოს

**გიორგი
ბალახაშვილი**

ციკლიდან „3 ლექსი დაღას“

ჩვენ გავიმარჯვებთ, დედაჩემო, ნუ გეშინია, იქნებ უპუროდ, უმარილოდ, ზეთის გარეშეც, სანამ ჩადგება ამ წყეული ქარის თარეში, დადა ფირფიტა, იტრიალოს და უგერმენოდ გადავატაროთ ეს საღამოც, უშაქრო ჩაის ხშირად თავისი ხიბლიცა აქსა, ასე მგონია, მერე დავუსხამ წყალს კაქტუსებს და ბეგონიას, ვერაცერს ვიზიმ, დამიჯერე, დღეს უფრო კაის, დავსხდეთ და თვალი გაფუსწოროთ ჩვენსავე ყოფას, ანაც არყოფნას, სულერთია, როგორც ინებებ, მოგცლია ერთი, ყოველ დილით წმინდო მინები, თითქოს ღმერთისთვის ამზადებდე ამ მომცრო ოთახს, თითქოს დღე-დღეზე დაბრუნდება მამა ფრონტიდან, რომელსაც უკვე ნაადრევად დაარქევს გმირი ან უგზო-უკვლოდ დაკარგული, ტყუილად ტირი, არცერთი მოვა. წამლის ფული არ მაქს, ფრონტიტიც რა უძროო დროს აიყიდე, შენ რა გითხორი, ვინმე მეგობარს დავურევაპ, გთხოვ, არ იჯავრო, წინა თვის უკვე გავისტუმრეთ ბინის იჯარა, იქნებ ვისესხო, ჯაბეში მაქს გაზის ქვითარიც, გიყიდს წამალს, იქნებ მომრჩეს თუთუნის ფულიც, ტკბილსაც მოგიტა, გენატრება, დიდი ხანია, ვიცი, წვრილმანი ყურადღებაც რომ გიხარია, ვიცი, სხვაგვარად გიძგერდება იმ წუთას გული, ჩემს წიგნსაც მალე დაბჭდავენ, იქნებ ცოტა ხნით, ამოვისუნთქოთ, გავისტუმროთ თუნდაც ნანილი მაღაზიაში პურის, კვერცხის, შაქრის, მწვანილის და მისთანების, პირველ რიგში, მომცრო ოთახის. ჩაიც დაგატებოთ, უმარიზე მეტი ხიბლი აქსა, ფანჯრის რაფაზე ჩამოგიდე წითელი პლედი, არ დაგავინყდეს, როგორც იცი, ხანდახან, დედი... გაზაფხულდება უსათუოდ, ბირველ ხიბლის დილით სარკმელთან შეეგებე, ოლონდ მოიცვი, ალარ გაცივდე, დედაჩემო, ხომ, იცი, მარტი... არ მომიმატო საფირალი და შენზე დარდი, არ მომიმატო, დედაჩემო, მარტი, ხომ იცი? ნულარ იფიქრებ ჩვენი ბედის ვარსკვლავის ქიმზე, წყალმა წაიღოს ყოველგვარი ქირომანტიაც, საცავა წავა თებერვალიც, ხვალე მარტია, კვლავ სავარძელში მიგეძინა, ვზივარ და გიმზერ: ჩვენ გავიმარჯვებთ, დედაჩემო, ნუ გეშინია...

როგორ დაბერდი, დედაჩემო, თვალს და ხელს შუა, უქმროდ და უძმოდ, უმშობლებოდ, როგორ დაბერდი? სასწაულებს რომ ჩავდიოდე, ვით იეშუა, საკუთარ თავს ვთხოვ, შენი წლები ისე გაბეკრდეს, როგორც... რა გითხრა, მაფიქრდება არც არაფერი... „ჩემმა ოცნებამ ქარტეხილებს თავი უდარა“, მე ძლიერ ვდარდობ იმ დღებზე, უკვე გაფრენილ დღეთა ხუსაში რომ არიან და, სამწუხარილ, არ ბრუნდებიან, დედაჩემო, არ ბრუნდებიან — ისინი ჰგვანინ ომში წასულ, უწვერულ ბიჭებს და მათი სისხლით ამღაშებულ, თავთუხებიან მინდორში ვდგავარ, ალბომისთვის პეტელას ვიჭე,

თან მელიმება, დედაჩემო, „გოგო, დაბერდი?“ — ხანდახან გვითხავ, დედაჩემო, შენც გელიმება, როგორ დაბერდი, დედაჩემო, როგორც შატბერდი, მე ძელებურად ვაგვიანებ და გეძინება — შვილის ლოდინში, აივანზე, თვალს და ხელს შუა. გკოცნი. გაღვიძებ, მებუტები ღმერთო, სადა ხარ? მაგრამ, რა ვუყოთ, დედაჩემო, მე იეშუა არა ვარ, შენი ბალასა!

დაღახამ

დედაჩემს საკუთარი ჭალარისფერი ხალათი მოსავს და ყოველ დილით ისეთი ეშხით მიღულებს ყავას, თითქოს ბოლოა. მე მასში ვხედავ მოსეს, რომელმაც შუაზე გაპყო ზღვა და ბილიკად სავალ გზას მაჩვენებს გაღვიძებისას — დაძინებამდე. ის სრულიად ფეხშიშველი დადის ტროტუარებზე, რათა მაცცნოს ყოველი შუშის ნატეხი ან ნამწვი, რომელმაც შესაძლოა ფეხსაცმელი შემილახოს.

ციკლიდან „ძრონიკაბი“

თბილისი — ივნისი

- 1 მაისის ბოლოს მოგვივიდა შეტყობინება, მალე სიმწვანე იქნებაო ხეთა სამოსი,
- 2 გუმინდელიდან ლია არის ყველა დარაბა, ფანჯრის რაფაზე ილოკავენ თათებს კატები,
- 3 პირველმა წვიმამ გაიჟღერა მოკლე მეტრაჟით, სანაპიროზე, ლუდის რიგში, ხალხი დააფრთხო,
- 4 მთელი დღე ვერვარ, მეზარება ფეხის განძრევა, ოთახში უკვე რა ხანია ისმის ტირსენი,
- 5 დროულად უნდა გავეცალო თბილისს, როგორმე, კარგი იქნება სიმყუდროვე, გრილო, სოფელი,
- 6 ქუჩაში გასვლა გულისთვისაც სახიფათოა, სიცხეს ვინ ჩიცებს, გოგოების გამო ვიძახი,
- 7 პირველი კვირის კვალობაზე, ნაკლებად ცხელა, ნეტავ, რას უნდა მიმზადებდეს დღეთა ქრონიკა?
- 8 წლების წინ, ერთად თუ დავდევდით მწვანე კალიებს, დღეს ის ბიჭები, ან ესებით, მტკეარზე მიგდივართ,
- 9 უნინ სხვის ლექსებს ვკითხულობდი, ვით კლასგარეშე ლიტერატურას, ახლა ჩემებს ვერ ავუდივარ,
- 10 ექვსი წლის წინათ მივაბარეთ მიწას ბაბუა, მაშინაც ცხელი, ავპედითი ზაფხული იყო,
- 11 ბიძაშვილს ბიჭი შეეძინა, ერთი დღისა და ბაბუას წასულის ექვსი წლის შემდეგ,
- 12 მალე ფეხბურთიც გახურდება, მსოფლიოს მერვე საოცრებას და ჩემპიონატს უნდა ვუყურო,
- 13 ბათუმიდან მწერს მეგობარი, რაფერ ხარო და წელს ცოლი მომყავას, ხომ იქნები ჩემი მეჯვარე?
- 14 ოცდათორმეტის შემისრულდა ერთი ძმაკაცი, ერთად მოვდივართ, თუმცა, მთელი საუკუნეა,
- 15 დედა ნაღველმა შეაწუხა და ამოაჭრეს, მენაღვლება და არას ვიმჩნევ, ისევ ვიღიმი,
- 16 მაინც საიდან დაგიგროვდა ამდენი კენჭი, ნუთუ სუყველა შეგემატა ჩემზე დარდისგან?
- 17 ექიმმაც ის თქვა, რაც დაიკომ, მეორე ღამეს, დედას კენჭებიც რა ლამაზი ჰქონია, თურმე,
- 18 სახლში ვართ, დედა ასანთს ეძებს გაფაციცებით, ღვთისმშობლის ხატთან პირჯვარს იწერს, სანთელს უკიდებს,
- 19 დროებით უნდა ამოვილოთ ჩვენი კვებითი რაციონიდან პური, ღმერთო, მხოლოდ კვებიდან,
- 20 მამაო ჩვენო, რომელი ხარ ცათა შინა, პური ჩვენი არსობისა, მოგვეც ჩვენ დღეს,
- 21 თვის ბოლოსათვის დავიგეგმე, ვიყო ბათუმში, რათა მეგობარს გვედით ვედგე, როგორც წესია,
- 22 ეს დღე არ მახსოვს, რადგან ბოლო ოთხი წელია, დღე შენი იყო, უფრო სწორად ქეყნად გაჩენის,
- 23 უნდა ვიჯდე და წარსულს ვწერდე, ვამბობ მომავალს, წარსულს ხსენება უფრო უყვარს, მომავალი — ფიქრი,
- 24 ერთი გოგონა შემიყვარდა, ცხრა წლით უმცროსი, ის კი ჯიუტად მეუბნება: ჩემი პატარავ...

25

ზუსტად სამ თვეში, შევსრულდები ოცდაცამეტის, არ მსურს, რომ მარტომ გამოვცადო ქრისტეს ასაკი,

26

სიგარეტს თავი დავანებე, ისევ დავიწყე, ხოლო ალკოჰოლს საერთოდაც არ ვეკარები,

27

თუ ყველაფერი კარგად იქნა, მალე მეორე კრებულს დავბეჭდავ, დანარჩენი წყალმა წაიღოს,

28

„ლიტერატურულ გაზეთს“ ვეძებ ყველა ჯიხურში, თავფურცელზე ვარ, მიხარია, ბავშვით ვცემუტავ,

29

თუ პირპადეში ვერ მიცანით, მარჯვენა ხელში ბილეთი უნდა ამოიცნოთ, მარცხნივ — გაზეთი,

30

აპა, მივდივარ, შუადღისთვის უკვე ვიქენები ბათუმში, სადაც მელოდება ჩემი ძმაკაცი...

ციკლიდან „ლიტ. გაზეთი“

1

თბილისი. პარასკევი. მკათათვე. რიცხვი 11. დღეს ლიტ. გაზეთში დაბეჭდა ჩემი როდერიკო და მისი გერტრუდა. ვინძლო, მალე წიგნადაც გამოვცე, ხუმრობა ხომ არა 72 წერილი?! ამავე თვეში ჩევეულზე მტეტად აქტუალური ტერენტი. წალენჯიხაში ვერ გათეული დამე — მორიგი. დილაც უცილოდ გამოდგება დამის ლიქნადო. და ჯიხურს გარეთ დარჩენილი ძია კირილე, ვიცი, არ მინენს, ცოდვა მანიც გამხელილი ჯობს, კირილ მხოლოდ სარითმო წყვილისთვის დავარქვა ტარიელს, რომელიც გადასასვლელ ხიდთან ზის და ყიდის გაზეთებს, წელა რამდენი. ხალხში კუანი დარტული და მტერი. ცოდვა მანიც სიტყვას. ერთობ საჭირო. ცოტა ცინიზმი. ზოგჯერ პროფილით ვერა მცნობები. შენ კი მიცანი კეფით და ზურგით. აი, ძმობა. ჩემო ძამია. თუმცა არ მსურდა გახსენება იმ სადამოსი, ძმაკაცის სიტყვამ გადამყარა წარსულს პირისპირ. კარგი, წავედი! — მომაძახა. მარჯვენა ხელის თითებს აკაცა საკუთარს და,

როგორც სჩვევიათ დიდ ბელადებს, ისე ანია. გამილიმა. ჩაჯდა. დაქიქა.

მაყუჩმა ბოლი გამოუშვა. და, როგორც მოსვლით გამასარა, ისე წაგდა. ხანდახან მიკვირს ჩემი თავისი, ამდეს რომ ვითმენ. არადა ვტირ, თანაც ხშირად, თუნდაც ჰელადოსს როცა ვეითხულობ. ანდა დადა, ფილმის ბოლოში, „უძინართაში“ რომ ქვითინებს... იყოს. არ მინდა. დღეს ამაყი ვარ. როგორც გავთქიმი. თან პერმანენტულ თუ პერპენტულ, როგორც არის, სიამაყეში.

ერთი სული მაქვა, მივაღწიო ყიხეურთან და გამყიდველმა გამიერის მსუბუქი ლატე. იღლიაში მაქვა ამოჩირილი სამი გაზეთი.

ნახალოვეიდან სან-ზონისკენ ფეხით დავეშვი.

კეფა, რომლითაც წელან მიცვნეს. გადაიხიხურდა.

სიტყვით, რომელმაც შემახსენა წარსული — მჩატე.

არ მაქვა ბედი ველაფერში. ტეულიად ვიქე

ამდენ ხანს თავის. მანიც მინეს ქუჩის ბერძნები.

და ჰამონიდა პორიზონტზე ყავის ჯიხური.

მიმოვიხედე. გადავედი. — სალამი. ჭიქა ლატეს თუ მომიდულებ? — ვეითხე მოვაჭრეს.

დეიდამ მითხრა — მა რას ვიზამ — ჩამირა თვალი.

მე წარსულიდან კარი მძიმედ გამოვიხურე.

მივდივარ დინჯი წაბიჯით არტ-ჰოლისკენ.

2

ჯიბიდან ვიღებ სიგარეტს.

ამ დროს ავტომატური იმპულსი მერთვება, გამოწვეული სიგარეტთან ყავის შეხამების აუცილებლობით

და ვიყურები დაქირავებული ქილერივით,

რომ სამიზნეში შემოვიდეს რომელიმე სახელდახელოდ ჩადგმული ჯიხური,

თან ძალაუნებურად მეფიქრება იმ ფულზე,

როგორ მამშვიდებს ყოველივე

ამაზე ფიქრი. მაგრამ ჯიხური არსათ სჩანს.

ლამის გავხელდე. ვჩერდები. ვიკეთებ ყურსასმენებს.

ვრთავ, რაც მომხვდება ხელთ და თვალთ და ყურთ და გონებას და,

საბედნიეროდ, ჩამესმისის Piccolo, Piccolo Amore,

მერე უკვე ბრაიან ადამსის

Everything I Do, I Do It For You და ვმშვიდები უნებლივედ.

ამაბამ ევროპის ჩემპიონატზე სასწაული არ მოხდება, იქნებ კარგიცაა,

რომ იმობილებ ჩაანაცვლა დელ პიერო,

რომელიც ამომავალ ვარსკვლავად დარჩა მოედანზე.

მოედანს მიღმაც. როგორც ეს ბუჩქი.

უბრალოდ კუნელია

თუ ვარდისებრთა ოჯახის სხვა წარმომადგენელი,

ამ ვიცი,

კუნელიც როგორ მოუხდა უნებლიერს.

ბედი უნდა გქონდეს.

ამაშიც. თუ პოეტი ხარ. ასე არ თქვი დადაში,

მამა, ჩემო,

ყველაფერი მაგარი გქონდეს?

აღარ გამორჩნენ ჯიხურებიც.

მე ახლა ყველაზე ამაყი ვარ,

რადგან ვერაფერს განვიცდი,

გარდა პერმანენტული თვითკმაყოფილებისა და პონდა

სივიკის ძრავის ხმას გამოვყავარ წირვანიდან. გააჩერა

მოპირდაპირედ და

ერთმანეთისკენ მევალეებივით ვიყურებით.

არ გრცხვენია, ბიჭო?

მედახის ყველას გასაგონად ის ვიგინდარა,

ჩემი ძმაკაცი, —

არსენალის მაიკით რომ დადიხარ ეს ინტერის

თავგადაკლული ქომაგი.

კაცმა რომ გყითხოს, სახლში ზამორანოს

მაიკა გაქვს, წარწერით 1+8, მე მანიც ნუ მატყუებ,

არ გრძდა, რა,

ზეპირად ვიცი, რა ტიპიც ხარ,

შიგადაშიგ ხომ შენი მტერის,

მილანის მაისურიც გცმია, კარგად გაიხსენე.

აჭარა. სამორინე.

3

ნასროლი სიტყვა, როგორც ლურსმანი —

გულის ფიცართან

შევაჩერე, ისედაც ვუფრთხი ახალ ბზარებს,

თანაც უანგიან,

მინისგან შექმულ წარსულიდან.

არ დავიბენი. ხმა — უშამესი

მივაგებე ძმაკაცის სიტყვას. ერთობ საჭირო.

ცოტა ცინიზმი.

ზოგჯერ პროფილით ვერა მცნობები. შენ კი მიცანი

კეფით და ზურგით. აი, ძმობა. ჩემო ძამია.

თუმცა არ მსურდა გახსენება იმ სადამოსი,

ძმაკაცის სიტყვამ გადამყარა წარსულს პირისპირ.

კარგი, წავედი! — მომაძახა. მარჯვენა ხელის თითებს აკაცა საკუთარს და,

როგორც სჩვევიათ დიდ ბელადებს,

ისე ანია. გამილიმა. ჩაჯდა. დაქიქა.

მაყუჩმა ბოლო გამასარა, ისე წაგდა.

ხანდახან მიკვირს ჩემი თავისი, ამდეს რომ ვითმენ.

არადა ვტირ, თანაც ხშირად, თუნდაც ჰელადოსს

როცა ვეითხულობ. ანდა დადა, ფილმის ბოლოში,

„უძინართაში“ რომ ქვითინებს... იყოს. არ მინდა.

დღეს ამაყი ვარ. როგორც გავთქიმი. თან პერმანენტულ თუ პერპენტულ ბერები და ველი მინდა.

და ველი მინდა და ველი მინდა და ველი მინდა.

და ველი მინდა და ველი მინდა და ველი მინდა.

ნინა სამხარაძე

ხებიდან რომ შემოდგომა
დაიწყებს ცეკვას — დავიბადები,
ემბრიონის ფორმაში არა —
უკვე დიდი და უფრო ჯანმრთელი,
ცას თვალებიდან ნაპერნკლებს ვესვრი,
ერთ დროს რომ ვარსკვლავცენის
დროს ჩაქრა,
ჩვენ ყველა ვფიქრობთ, როგორია —
ჯვარს ეცვა, მგრამ
სულ არ გვადარდებს შეხორცებულ
იარით დატერთი,
რადგან ის აღდგა...
ველარ გვეგბავს ხორცით და სისხლით.
ნელს შემოდგომა რომ დაიწყებს
ზეციდან წვეთას,
ავილებ ჩემს ქვებს და ფაზლივით
სწორად ავანყობ,
ავილებ ჩემს ხორცს ცომივით და
ერთად გადაუზულ,
ავილებ ჩემს სისხლს, ავადულებ და
ისე დავლევ —
მზე რომ სკამს სველი ფოთლებიდან
ღამითნაწვიმარს.
და მანამდე კი ამ ლექსებით ვილაპარაკოთ,
რა ხდება ჩემთან?!
წყალს უუდგამ ხოლმე ქუჩის ძალებს
და დღეს გაყინა!
ჩემი სიკეთე გადაექცათ ყინულის
ლოკად.
ვაპურებ ხოლმე ფრინველებს და
დღეს მოთოვა,
ფანჯრის რაფებზე ნამცეცები
სუდარის ქვემოთ ციფ გვამად იქცა.
ადამიანებს ამას ვერჩი,
არ გვიყვარს დალლა!
აღარ გავსულვარ წყლით და პურით,
რადგან ციოდა,
ვალმოხდილივით მშვიდად შევძლებ
ძილსა და წოლას,
სანამ არ მოვა შუალამის ვერცხლის
ფიქრები.
ხებიდან რომ შემოდგომა დაიწყებს
ცეკვას...

ველარც ვსაუბრობთ.
სიცხეს ტუჩებით გაზომავ თითქოს...
შენ სუნთქვასავით ხშირდები ჩემში.
შემდეგ იყლებ და
ემბრიონის ასაკის ხდები.
შენ სურვილი ხარ შეუსაბამო,
მე კი ზღვებს ვაშრობ,
რადგან ვერ ვცურავ.
მე კი ზღვებს ვაშრობ
და მკვდარ თევზებს შენ სანაცვლოდ
სამყაროს ვწირავ.
ერთმანეთს ვწირავ
ულაპარაკოდ,
ეს დუმილია საკურთხეველი.
ველარ ვსაუბრობთ,
რადგან ტუჩით შენს სიცხეს ვსინჯავ
როგორც ერთადერთ ტემპერატურას,
რომელიც ღირდა
გადასარჩენად, გადასახატად გადასაწერად...

ხელში ჩაგაკვდა
ფოთლების სუნთქვა,
შენი თითები —
ჯებირი ზღვაზე,
ყვავილობისას
ჩემს სხეულს უსხამს
ლოცვას — ნეკერჩხლის
სურნელით სავსეს.

შიშილი

ფანჯრის რაფაზე დღეს ჩიტები
მშივრები დარჩენე.
შიშილის წინსაფარზე დაცვენილი
პურის მარცვლები დედამ შეჭამა.

ავდარს გააჩნია,
დარი არ მადარდებს,
წვიმს და რა ხანია,
ვლტები ალერდებით,
ხელებს გააჩნია,
თვალებს გააჩნია,
მკლავებს გააჩნია,
ვისშიც დავბერდები.

...და ბუხრის თავზე დაკიდებულ დათვის კლანჭივით,
შენ სურვილი ხარ — შეუსაბამო...

მე ვარ ღმერთ-ქალი და გეუბნები:
— მუდმივად გძინავს, თვალების ნაცვლად,
პირს ალე და ისე ხარხარებ,
ყველაფერს ყლაპავ...
ბრძან ხარ, მაგრამ მუდამ მაძლარი.
ყლაპავ სიცივეს, ყლაპავ შიმშილს,
არ გყავს არავინ,
ვინც ღრმა ხახაში მოიქროვილ ისრებს დაგიშენს...
მთელი სიცოცხლე დარწეილი მდუმარედ იცდი,
რომ ღია პირში ვინმე კერპება რამე ჩაგიდოს.
მე ვარ უსახლო, უსახლებარო და გეუბნები:
— შენ ახლა გძინავს,

თბილ რთახში თბილი სისხლით დაეხეტები,
ქშინავ, ჭამისაგან სუნთქვა გეკვრის და შენს ხარხარში
უსამართლობის კორიანტელი სამყაროს წირავს.
მე ვარ მოძღვარი —
სიბრმავის ცოდვას მე არ შეგინდობ
და შენს საფლავებს ეკლებივით მოეჭიდება
ყველა ის სიტყვა,
რაც უნდა გეთქავ მოშიმილე ბავშვების ნაცვლად,
სანამ მუცელზე ხელს ირტყამდი თბილ საცვლებში.
მე ვარ ქვეყანა, სადაც გაჩნდი და გეტყვი:
— გძინავს... სხეულს მაჭრიან,
შენ გძინავს და ისე ხარხარებ,
აფხაზეთს ყლაპავ, მე გადამყლაპე...
იმ დასუსტებულ სხეულს ყიდი, რითაც დაგბადე.
მე პოეტი ვარ...
მე საკვდილი ვარ და გეუბნები:
— შენ ხარ ის, ვისაც არ ეყოლება თვალის დამუჟტი,
შენ სიკვდილამდე ის მრავალჯერ უკვე დახუჭე.
და ასე მოკვდი.

გულისთაბა

გკითხულობ კაფუას
ანდა კამიუს...
გული კი მაინც ქართულ ხმას ნატრობს.
ბალახსაც დაჰყვა ცისენ ცქერის,
მინდან ფესვის მოწყვეტის შიში.
გვრის ქლების ლოცვა დამდევს
თითქოს თილიშად,
ბუნებით თუშურ ფარდაგებს ჰეგდნენ,
მთის ყვავილების ფერებით ნაქსოვს.
სხვათა ქვეყნით მოხაბლულს,
ტაძრებით გაოცებულს,
მშობლიური სოფლის ეკლესია მენატრება,
ხასიათ გუმბათზე მოზუზუნე ფუტკრით.
ხელისგულებს შევახებ
სანთლით შერუჯულ ედლებს.
ცისფერკაბიანი ღვთისმშობელი დამიამებს
სამშობლოს სიშორით მოწყენილ ფიქრებს.

ძმას

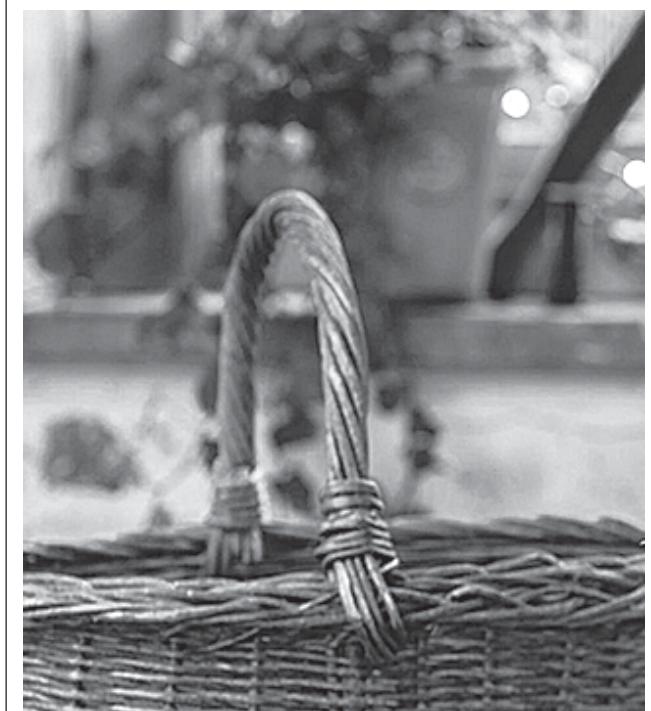
სულში გაშლილი სევდის ყვავილებით,
ცრემლებით გამოგეთხოვე...
ასეთი კრძალვით
სულთმოფენობის დღესასწაულზე
მინდვრის კესანებს ენირავდი საკურთხეველს.
იმ, ზარინ დღეებში,
მართალს,
ზნეკეთილს,
ცრემლთა ციმციმი მიგაცილებდა სასუფევლისკენ...
გიმახსოვრებდა გარინდებული ცა,
ენძლებით ასანთლებული მინა,
ნალვლიანი მზე.
ჩემს უნაცლებელ ტკივილს
იზიარებდა თითქოს,
მონატრების სიმღერას,
გულის შემძრელს,
გალობდა ძევე კაკალზე მძლევარი...

ციფყვა

ლოცვასავით ატებობენ ქართულს —
„დედას გეფიცები“,
„გენაცვალე“,
„შენი ჭირიმე“,
გარიზნენ სიძულვილით დაეკლილ ენას.
გულის ნალეოტი შეეფარნენ
შეგრთალი ჩიტებივით...
შემოდგომის ბალში მოსეირნეს
მზეს მიფიცხებულმა მოზუცმა მითხრა —
„შემოგევლეო“.
მომერვენა,
ოქროსფერ ხეთა წიალიდან
ნაზი ნაიდები გამოფარფატდნენ,
ააქდერეს მივიწყებული ჩანგი...

ნატვრა

ნეტა სახუთროს სავალზეც იდოს თეთრი ქვა,
მისნის ნაწერით,
მარჯვნივ სინათლეა,
მარცხნივ — ბინდი...
ვერ აცუცირ გვერდი მაქციებს,
ვცეკევადი გრძნეულთა ფერხულში.
მერე გაძარცვული,
ქარისგან რტოსავით,
ზღაპრის მღვიმების გავხდი ბინადარი.

ლაგაზიძე

ყოველ ცისმარე შელოცვასავით ვიმეორებ — „იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა“, ვუმზირ სასწაულს, კრისტალებად ქცეულ კლდის ცრემლებს. ვევედრები ყოვლის გამრიგეს — ჩემს სულს — შენს სანთელს, ტკიფილით ჩაქრალს, ისევ გაუკვირტე იმედის ნათელი.

სიცოცხლე

რიურაჟისას და შებინდებისას ბალის სტუმარო, მოგონებებით მოქსოვილო, თვალსველო ნისლო... შენ გაგას სიცოცხლე ნუთისოფლის იდუმალ გზებზე მოხეტიალეს. ცის სათნოების მძებნელი და მიწიერ საცდურს დანაფებულიც შენი დარია გრძნობების ფერიც, გიშრის სიმრუმით ჩამობურული, ანდა რიურაჟის ცვარზე მბრწყინავი. სამზეოდანაც შენსავით წყნარად წავალთ ზეცისკენ, მარადისობას გარდასული დღეების ექოდ შევეცუდრებით.

თვერვლის ძარებს

თებერვლის ქარებს სმარაგდისფერი მოაზარნიშებს. მანალვლიანებს დაუბადებელ ჩვილებზე ფიქრი, მზის უხილველად ჩაქრნენ მშობლთა უგუნიურებით ჯვარცმულები. ცისერის ვარსკვლავებით ელოდა ადამიანთა მინა... ცრემლის ზღვა ვერ წაშლის ცოდვას მიუტევებელს, იხსენი, მაცხოვარო, სიპნელისთვის განწირულები. ცის პანაწინა ანგელოზებად დაამკვიდრე შენს საუფლოში, იქნებ მათი ნათელი ენუგეშოს სინანულს, ტკიფილით დანისლულს...

სიმღერა

წალმისფერ თმიან ქალს მზის სხივი ულვილა თმაზე, ღიმილი ციცინათელას ნათებას უგავდა. საღამოობით, თითქოს ღამის ფრინველი გალობდა, გაშუქებული სარემლიდან მიდამოს ეღვრებოდა უტკბილესი ხმა, ირინდებოდნენ ხებით... მღეროდა ქალი თავფარავნელი ჭაბუკის ამბავს. სიცოცხლესავით უყვარდა პოეტს, მთვარით მოვერცხლილ ღამეს მეტოქეს შემრაკვდა ქალის სარკმელთან. ...წალმისფერ თმაზე მღვიგანი მზის სხივი ნაპერნებად დაიფრექვა, დარდის კოცონად დაიფრერფლა მწუხარე ქალი.

პაატა აპაშიძე

ხანდახან ამონმებდა
ორნომრიან ტელეფონს.
ისე ენატრებოდა sms-ის მონერა —
ვინ რა გამოუგზავნა,
ან ვისგან რა მოვიდა...
მერე თვალებს სისველე
მინასავით მონმინდა.
მონატრების ზმნებით წერს
(არაფერ ახარებს).
თავის პირველ ნომერზე
იმ მეორე ნომრიდან
sms გაგზავნა
და იმ ნამსვე მოვიდა.

3 ტოვებ

ამ სახლში ვტოვებ ფოლიანტელებს.
ვიცი, არ იყო ასე მარტივი...
წვიმიანს ვტოვებ, თოვლიანს ვტოვებ
და შორს მივდივარ.
ამ სახლში ვტოვებ გაყინულ პეპლებს
და მამის ფოტოს (იგივე — წერპლა),
დედის კაბებს, თან რაც უფრო ნაკლებს
მოყვები, ასე
უფრო ჯობია. კიდევ იმას, რომ
მომენატრები. სხვებმა იმასხრონ...
სისულელეა ჭურვი — მე მასრა
დამამშვენებდა.
და შენ ფიქრობდი, სულით კუზიანს
(სულში რომ რაღაც სითხე უსხია)
მხოლოდ სამარე — ღრმად რომ უთხრიან —
გამასწორებდა.
ვტოვებ ხის რტოებს, ბავშვობას ვტოვებ
(მშრალს და ეკლიანს). მატულობს როეც...
ამალამ ალბათ მამის ფოტოებს
დავესაზრები.
ამ სახლში ვტოვებ ფოლიანტელებს.
ვიცი, არ იყო ასე მარტივი...
წვიმიანს ვტოვებ, თოვლიანს ვტოვებ
და შორს მივდივარ.

ნაცამდის!

აპაშიძის ნაცვლად მივაშურე ეფექტს პლაცებოს...
მახსოვს, ის წლები არც თუ ისე იაფი ღირდა.
იმ დღეებიდან ერთი დღეც კი აღარ არსებოს
და ეს დღეები ოხრად ყრია — რამდენიც გინდა!
ნუ გივირს ის, რომ ძილიც არ მაქვს ამ ბოლოს —
ღამით...
ჯანდაბას,
ისევ ამ წყვილ ფილტვს რომ „KENT 8“-ს დაუწენვავ,
მერე დავდგები დაუსკელი მოსწავლესავით —
უდაგლებო რვეულს რომ შლის, ჯიუტად ფურცლავს.

დავთვერი ახლა — და თვალებს მჭრის ძველი სინათლე, ირონიულად თვალს მიხუჭავ თეთრი ნათურაც...
წერობანას ვთამაშობდით, ასამდე გათვლით, რომ შენი ხელის სითბო მეგრძნო — წამეგო, თუნდაც.
მერე იყო და არა იყო — ან იყო, ნეტა?!
ფიქრის სიჩქარით რომ გაქანდა ეს ცრუ ცხოვრება...
მერე მე დავრჩი საწვალებლად, ანუ პოეტად, ვისაც შენი ხმა ზედმინებით ემახსოვრება.

30 დღე

ისე მომეტმასნა ღამე — ვერ ვიცილებ, ღამით ღამე მოდის და შენც, იქნებ... იქნებ... ვარსკვლავები ცვივა, ვარსკვლავები ცვივა, ვარსკვლავები ცვივა და ვერ ჩაგიფიქრე. ბოლოს გავაბოლებ ბოლს და თავს მივახლი კედელს უშენოს და შენით აშენებულს... მოხვიდოდი ახლა, მოხვიდოდი ახლა, მოხვიდოდი ახლა... ან, როგორც გენებოს! ისე გვანია, ისმის რია-რია, ნაკლებად მოდიხარ, მიდიხარ მეტადრე... უფრო გვიანია, უფრო გვიანია, უფრო გვიანია, ვიდრე — უფრო ადრე.

უბრალოდ

მე დავრჩი შენი ვერნახვით ლოთი, შენ ვერ მოხვედი, რა მოგივიდა? ნამდვილად ვიცი, არ წახვიდოდი — უბრალოდ, ასე გამოგივიდა. ათოვს ეზოში შარშანდელ ჰამაკს, ხებს ტოტები გამოწვდილი აქვთ. ვიცი, არ გქონდა ფიქრადაც წასვლა — უბრალოდ, ასე გამოგივიდა. ოთახში ბნელა, ცა ფიფეავს გარეთ, ფოტოალბომს ვშლი უკვე დილიდან, შენ ჩემთან დარჩი, მაგრამ, იცოდე, რომ მანც წასვლა გამოგივიდა. მე დავრჩი შენი ვერნახვით ლოთი, შენ ვერ მოხვედი, რა მოგივიდა? ნამდვილად ვიცი, არ წახვიდოდი — უბრალოდ, ასე გამოგივიდა.

მთავარი

მწერალ ნათია როსტიაშვილს შეითხველი იცნობს ორი კრებულით — „პალიტრა L-ის“ მიერგამოცემული „ჭაღის ანგელოზითა“ და „ინტელექტის“ „გამოცემული“, სუნთქვის შემცროვებლით“, ასევე არაერთი იმ მოთხოვნით, რომლითაც ლიტერატურული უზრუნალ-გაზეთები დროდადრო გვახარებს და გვანებივრებს.

ილტიანი აღმოჩნდა მწერლისთვის მოთხოვნა „28-ე, ანუ მე ჯონის ვლალატობ“, რომელიც მკითხველმა გამოქვეყნებისთანავე შეიყვარა და რომელმაც კირველი გამარჯვება — 2012 წლის ლიტერატურულ კონკურს „ლიტერატურის“ ფინალისტობა — მოუტანა ავტორს. შემდეგ მან ბევრული ნანარმოვნები შექმნა, არაერთი კრებული გამოსცა და ჯილდოვნიც შეიღინა, მათ შორისაა ლიტერატურულ კონკურს „წეროს“ პირველი პრემია და „ვერცხლის წერო“, ლიტერატურულ კონკურს „100 სიტყვის“ პირველი პრემია, კონკურს „ხავარამზეს“ როგორც საურეატობა, გოდერძი ჩრდელის სახელობის მინიატურების კონკურს „ერთგულების“ პირველი და მეორე პრემიები, „ლიტერას“ ნომინაციონა, დაბოლოს, სულ ახლახან, „მაჩაბლის“ პრემია საუკეთესო პროზაული ნანარმოვნისთვის.

მისი ცალკეული მოთხოვნებით თარგმნილია ინგლისურად, გერმანულად, ბერძნულად, ლიტერატურულად, აფხაზურად.

ჩვენი ინტერვიუ კი დაიგვეგმა მაშინ, როცა მწერალი გუდაურში, რომანზე სამუშაოდ იყო განამარტოვებული. რომანს ცოტა ხნით მოვწყვიტე და კითხვებშე პასუხის გაცემა ვთხოვთ.

— ახლა, როცა ჩვენი ინტერვიუ მზადდება, სარჯიოდენციო პროგრამის ფარგლებში გუდაურში ხართ, ახალ ნანარმოვნებზე მუშაობთ და დალიან მანიტერესებს თქვენი შთაბეჭდილებები — როცა სახლისაგნ მოშორებულს, ყოველდღიურობისან თავისუფალს, არაფერი გევალება წერის გარდა.

— თუ რამეტე მიოცნებია, ამაზეც — იყოს „ჩემს ანგარიშზე“ რამდენიმე ისეთი დღე, წერის გარდა არაფერი მევალებოდეს. შუა წერისას ფეხზე არ წამომაგდოს ფიქრმა: „ვაიმე, ხახვი დამერვა!“ ან განვიმებისას, ნაცვლად იმისა, რომ ლეპტოპი და ეხეურო და სარეცხის ჩამოსახსნელად გავიქცე — მშვიდად გავხედო ფანჯარას და წერა განვაგრძო. ჭურჭლის რეცხვისას მოსული იდები, მივიწყებამდე, ფურცელზე დაბინავების ნაცვლად, ჭურჭლის ნარეცხ წყალსვე არ გავაყოლო და ასე შემდეგ.

ამ ეტაპზე სარეზიდენციო პროგრამაში მოხვედრაზე კარგი რა შეიძლებოდა „დამტარიობა“, არ ვიცა. ჩემს საყვარელ ადგილას, მთაში, ჩემს საყვარელ საქმეს ვაკეთიბ. რომანს უნერ და სხვა არაფერი მევალება. არაფერი — წერისას და კიდევ მადლიერების გარდა მათ მიმართ, ვინც ეს გადასარევი საქმე ითავა.

ზოგადად, რომანი საფუძვლიან, უწყვეტ რეჟიმში მუშაობას ითხოვს, რიტმის შენარჩუნებას. დიდხნინი პაუზის შემდეგ, თითქოს, პერსონაჟის საძრინი ცვილი მყარდება და ძველებურად აღარ გემორჩილება, დამყოლი აღარა. როცა „ცვილს“ ხელახლა დაარბილებ, დაიმორჩილებ, მოგყებადა და უცებ ისევ მიატოვებ — ძნელია. პერსონაჟიც წვალობება და ავტორიც. ამ საყმანილ რომანის გარდა სხვა, სადიდო, რომანიც მაქს წლების წინ დაწყებული კიდევ — ჩემთვის ძალიან მნიშვნელოვანი წიგნიც, რომელიც ჩემი კუთხის, ისტორიული პერიოდის სამოწმონის მიმდევით ვინც ეს გადასარევი საქმე ითავა.

— ვიცი, რომ წიგნის გამომცემელთა და გამარცელებელთა ასოციაცია ჩაუდგა სათავეში ქართველ მწერალთა სარეზიდენციო პროგრამას, რომელიც „იუნესკოს“ პროექტის „თბილისი — წიგნის დედაქალაქის“ ფარგლებში, თბილისის მერიის მშრალდაჭრის მინიჭებულება, ახალი კალაბრიაში მნიშვნელოვანი მართლების მიმდევით და ასე შემდეგ. სკოლა ნარმატებული ადამიანის შექმნაზე არიენტირებული. ბავშვებს უზრუნველი, ნარმატებული ცხოვრებისთვის წვრთნიან და ჩრდილში ჩჩებათ ისეთი თემები, როგორიცაა სიყვარული, მეგობრობა, თანადგომა, მზრუნველობა. ლეონ ამ სკოლაში გადასვლის შემდეგ კი ყველაფერი ნაბიჯ-ნაბიჯ იცვლება... როგორც ასლა მიღებული თქმა, მეტს „აღარ დაგასპონილერებთ“, დანარჩენ წიგნი თვითონ მოგიყვებათ.

— ვიცი, რომ წიგნის გამომცემელთა და გამარცელებელთა ასოციაცია ჩაუდგა სათავეში ქართველ მწერალთა სარეზიდენციო პროგრამას, რომელიც „იუნესკოს“ პროექტის „თბილისი — წიგნის დედაქალაქის“ ფარგლებში, თბილისის მერიის მშრალდაჭრის მინიჭებულება, ახალი კალაბრიაში მნიშვნელოვანი მართლების მიმდევით და ასე შემდეგ. სკოლა ნარმატებული ადამიანის შექმნაზე არიენტირებული. ბავშვებს უზრუნველი, ნარმატებული ცხოვრებისთვის წვრთნიან და ჩრდილში ჩჩებათ ისეთი თემები, როგორიცაა სიყვარული, მეგობრობა, თანადგომა, მზრუნველობა. ლეონ ამ სკოლაში გადასვლის შემდეგ კი ყველაფერი ნაბიჯ-ნაბიჯ იცვლება... როგორც ასლა მიღებული თქმა, მეტს „აღარ დაგასპონილერებთ“, დანარჩენ წიგნი თვითონ მოგიყვებათ.

— ვიცი, რომ წიგნის გამომცემელთა და გამარცელებელთა ასოციაცია ჩაუდგა სათავეში ქართველ მწერალთა სარეზიდენციო პროგრამას, რომელიც „იუნესკოს“ პროექტის „თბილისი — წიგნის დედაქალაქის“ ფარგლებში, თბილისის მერიის მშრალდაჭრის მინიჭებულება, ახალი კალაბრიაში მნიშვნელოვანი მართლების მიმდევით და ასე შემდეგ. სკოლა ნარმატებული ადამიანის შექმნაზე არიენტირებული. ბავშვებს უზრუნველი, ნარმატებული ცხოვრებისთვის წვრთნიან და ჩრდილში ჩჩებათ ისეთი თემები, როგორიცაა სიყვარული, მეგობრობა, თანადგომა, მზრუნველობა. ლეონ ამ სკოლაში გადასვლის შემდეგ კი ყველაფერი ნაბიჯ-ნაბიჯ იცვლება... როგორც ასლა მიღებული თქმა, მეტს „აღარ დაგასპონილერებთ“, დანარჩენ წიგნი თვითონ მოგიყვებათ.

— არ გამირზები, ცხვარო, რა.

— არ არ, არ გიბრაზდებიო.

ასეთ, თითქოს უმნიშვნელო ამბებს მო-

ნათია როსტიაშვილი

მწერალ ნათია როსტიაშვილს შეითხველი იცნობს ორი კრებულით — „პალიტრა L-ის“ მიერგამოცემული „ჭაღის ანგელოზითა“ და „ინტელექტის“ „გამოცემული“, სუნთქვის შემცროვებლით“, ასევე არაერთი იმ მოთხოვნით, რომლითაც ლიტერატურული უზრუნალ-გაზეთები დროდადრო გვახარებს და გვანებივრებს.

ილტიანი აღმოჩნდა მწერლისთვის მოთხოვნა „28-ე, ანუ მე ჯონის ვლალატობ“, რომელიც მკითხველმა გამოქვეყნებისთანავე შეიყვარა და რომელმაც კირველი გამარჯვება — 2012 წლის ლიტერატურულ კონკურს „ლიტერატურის“ ფინალისტობა — მოუტანა ავტორს. შემდეგ მან ბევრული მხატვრული ნანარმოვნები შექმნა, არაერთი კრებული გამოსცა და ჯილდოვნიც შეიღინა, მათ შორისაა ლიტერატურულ კონკურს „წეროს“ პირველი პრემია და ერთგან კონკურს „ხერცოგის წერო“, ლიტერატურულ კონკურს „100 სიტყვის“ პირველი პრემია, კონკურს „ხავარამზეს“ როგორც საურეატობა, გოდერძი ჩრდელის სახელობის მინიატურების კონკურს „ერთგულების“ პირველი და მეორე პრემიები, ლიტერატურის ცნობის სარიტუალის მინიატურების კონკურს „ნორბინის ლიტერატურული კონკურსი“ პირველი და მეორე პრემიების შემდეგ მან ბევრული მხატვრული ნანარმოვნები შექმნა, არაერთი კრებული გამოსცა და ჯილდოვნიც შეიგვინა, მათ შორის გამოცემული კონკურს „წეროს“ პირველი პრემია და ერთგან კონკურს „ხერცოგის წერო“, ლიტერატურულ კონკურს „100 სიტყვის“ პირველი პრემია და ერთგან კონკურს „ხავარამზეს“ როგორც საურეატობა, გოდერძი ჩრდელის სახელობის მინიატურების კონკურს „ნორბინის ლიტერატურული კონკურსი“ პირველი და მეორე პრემიების შემდეგ მან ბევრული მხატვრული ნანარმოვნები შექმნა, არაერთი კრებული გამოსცა და ჯილდოვნიც შეიგვინა, მათ შორის გამოცემული კონკურს „წეროს“ პირველი პრემია და ერთგან კონკურს „ხერცოგის წერო“, ლიტერატურულ კონკურს „100 სიტყვის“ პირველი პრემია და ერთგან კონკურს „ხავარამზეს“ როგორც საურეატობა, გოდერძი ჩრდელის სახელობის მინიატურების კონკურს „ნორბინის ლიტერატურული კონკურსი“ პირველი და მეორე პრემიების შემდეგ მან ბევრული მხატვრული ნანარმოვნები შექმნა, არაერთი კრებული გამოსცა და ჯილდოვნიც შეიგვინა, მათ შორის გამოცემული კონკურს „წეროს“ პირველი პრემია და ერთგან კონკურს „ხერცოგის წერო“, ლიტერატურულ კონკურს „100 სიტყვის“ პირველი პრემია და ერთგან კონკურს „ხავარამზეს“ როგორც საურეატობა, გოდერძი ჩრდელის სახელობის მინიატურების კონკურს „ნორბინის ლიტერატურული კონკურსი“ პირველი და მეორე პრემიების შემდეგ მან ბევრული მხატვრული ნანარმოვნები შექმნა, არაერთი კრებული გამოსცა და ჯილდოვნიც შეიგვინა, მათ შორის გამოცემული კონკურს „წეროს“ პირველი პრემია და ერთგან კონკურს „ხერცოგის წერო“, ლიტერატურულ კონკურს „100 სიტყვის“ პირველი პრემია და ერთგან კონკურს „ხავარამზეს“ როგორც საურეატობა, გოდერძი ჩრდელის სახელობის მინიატურების კონკურს „ნორბინის ლიტერ

დზე: „გილოცავ, მოთხოვბავ ჩემო!“ რომელს მიულოცეთ?

— ჰო, სე პირადად და სახალხო პოსტით მიულოცე მოთხოვბას, ჩემგან ნამდვილად ეკუთხონდა მადლიერების გამოხატვა, გეტყვით რატომაც. შეიძლება 21-ე საუკუნისთვის, თანაც მნერლისგან დაუჯერებლად უდერდეს, მაგრამ პირადი ლეპტოპი აქამდე არ მქონდა — აქვე მადლობა შეიღის სასკოლო „ბუქს“ მუხლჩაუხელი შორმისთვის, გაძლებისთვის — და ამ პრემიის წყალობით, ახლა ახალ ლეპტოპზე ვპრეპ ტექსტს. უცნაური ამბავი კა, ღმერთმანი, როგორლაც ერთმანეთი ტავტოლოგიურ ჩანწლულ-ჩაბრუნებული: წერ იმისთვის, რომ მერე იყიდო ლეპტოპი იმისთვის, რომ წერო.

პრემია „მაჩაბლის“ ოთხევე ნომინაციის — პროზა, პოეზია, კრიტიკა/ესესტრიკა, თარგმანი — ფინანსისტები გამორჩეულად ძლიერი ავტორები იყვნენ. პროზის ნომინაციის გამარჯვებული გახდა მოთხოვბა „გადატიხული დღე“. სხვათა შორის, რამდენიმე დღის ნინ, გამომცემლობა „პალიტრა L-მა“ გამოსცა კრებული „მე მომკლეს, დე...“ — შემდგენელი შოთა იათაშვილია — რომელიც ასევე შევიდა ეს მოთხოვბა.

— პანდემიამ და ჩაკეტილობამ რა შეცვალა თქვენს მნერლურ ცხოვრეაში, თქვენს მნერლურ თავგადასავალში, რა მოგიტანათ ან რა წაგართვათ?

— მხოლოდ პირადი, ვწრო ჭრილიდან თუ შეგხედავ, ჩაკეტილობის გამო, ცხოვრების წესში თითქმის არაფერი შეცვლილა. განმარტოებისას თავს გაცილებით კომფორტულად ვკრძნობ, ვიდრე ხალხმრავალ შეცვედრებზე. ჩემთვის, რაღაცნაირი, სხვანაირად უცნაური ამბავი იყო. თითქოს, უცებ, რაღაც მნენანებთ, პლანეტის გადამინის ჩემს პირად რეზუმიზება გადმოიწყო და თუ აქამდე უმცირესობაში ვიყავი, ახლა „მოლი სოფელი ჩვენ ვიყავით“. საერთოდაც, მთელი ეგვერი მოთხოვბის ფენტების ფანრის ფილმში მონაბარებისაუფრო პგავდა, ვიდრე ცხოვრებას.

მნერლურ თავგადასავალში საკუთარ თავსა და ადამინებზე დაკერძება და ახალი რაცურსის აღმოჩენა მოიტანა. მასხოვეს, ერთხელ კოვიდით გარდაცვლილების მსოფლიო ცხრილს ჩაგხედე და გახარებულმა წამოვიძებე: „რა კარგია, იტალიაში თოხასი გარდაცვლილი!“ წამოვიძებე და ჩემი თავის შემეშინდა. მართალია, წინა დღებში გარდაცვლილთა რიცხვი რვასას აღნევდა და კლება წამდვილად სასიხარულო ამბავი იყო, მაგრამ მე ვთქვი ფრაზა „რა კარგია თოხასი გარდაცვლილი“ და ეს საკმარისი იყო, საკუთარი თავის შემშინებოდა, გამცნობიერებინა, რომ ცხოვრების ამ ეტაზზე მე ისეთი მე აღარ ვიყავი, როგორადაც თავს ვიცრობდი.

ბევრი ამბავი და ემოცია ამოშალა პანდემიის საწყისმა პერიოდმა, პატარ-პატარა ჩანანერებს ვაკეთებზე მინიატურებისთვის როგორ მოვიცლი და საბოლოო სახეს მივცემ ამ მინიატურებს, მინდა, სწორედ „ლიტერატურულ გაზეთს“ შემთავაზო გამოსაქვეყნებოდ. თუმცა რასაც ჰქვია ტექსტებზე მუშაობა, ამისთვის ამოშლილი ამბავ-ემოციის დალექვას დაველოდები.

საინტერესო ისაა, მართალია პანდემიის ჩაკეტილობის დროს მოთხოვბა-ნოველებს არ/ვერ ვწერდი, მაგრამ სამაგიეროდ ზღაპრების წერა დავიწყე, ილუსტრაციებსაც ვხატავდო და საბაზშვი უურნალ „შეიკოლიში“ პატარებისთვის ლექსიც გამოვაქვეყნე (ჩემივე ილუსტრაციით). ალბათ, ქვეცნობიერად რეალობდან გაქცევის გზებს ვეძებდო და ამ საქმისთვის ეკიდევ, ზღაპრზე უკეთესი თავშესაფარი რა უნდა იყოს?

— გეგმებსა და ოცნებებზეც მინდა, გვითხოთ.

— გეგმისა რა გითხოათ და ოცნება წიგნის თარგმანებს უკავშირდება. მართალია, ჩემი ცალკეული მოთხოვბები რამდენიმე ენაზე ითარგმნა და სხვა ავტორების ტექსტებთან ერთად დაბინავდა კრებულებში, მაგრამ თარგმნილ საკუთარ წიგნები ამბავი ამბავი ამ მინიატურების გამომინიჭებული და თუმცა ასევე ასევე ამოშლილი გეგმებს და ამ საქმისთვის ეკიდევ, ზღაპრზე უკეთესი თავშესაფარი რა უნდა იყოს?

— გეგმებსა და ოცნებებზეც მინდა,

ლევან ბრეგაძე

„ყველა იმას ურთყამს, სისხლი არა სდისო“

აეტრე უმიკაშვილის (1838-1904), ქართული ფოლკლორის დიდ მოამაგეს, თავისი კოლექციის მეტი წანილი გამოუქეყენებელი და არა არა. ამ საგანძურს ფილიპე ვოგოვილმა (1872-1947) უპატრონა და 1937 წელს კიდევაც გამოსცა მისი ერთი ნაწილი (ლექსები, ანდაზები, გამოცანები). მეტი ვერ მოასწორ. კოლექციაზე მუშაობა მიხელ ჩიქოვანმა (1909-1983) განაგრძოდა 1946 წელს ოთხ ტრამად დასტამბა პეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პასუხის „ბურთი“:

„აეტრე უმიკაშვილის შეგროვებული მასალა. ამ გამოცემის მე-2 ტომში (სახლხური სიტყვიერება, 1964, გვ. 279) არის რამდენიმე გამოცანა, რომელთა პას

მიხო მოსულიშვილი

სკუპუმ

ანუ ადრეიკა, როგორც დაკარგული სამართლო

„მოწოდი ადრეა, იქ, სადაც არარსებული სამყაროების მიღმა ჩნდებიან ზოგაქერ ქვეყნები: კირით შელესილები, მოტოვებული სახლებით, მოაჯირებზე გადაყუდებულები. არარსებული ქვეყნები ჩნდებიან ეკრობისა და აზის გასაყიდვები, იქ, სადაც ასეთი დიდია მოლოდინი და ასეთი პატირა და შემოსაზღვრული რეალობა. არარსებული ქვეყნები აჩერენ უკანონო შვილებს, რომლებსაც მამებს არაჩენებენ, არღვევნ დოგმებსა და წესებს, რომლებიც ტრადიციულად დაუდგინეს. არარსებული ქვეყნები ირჩევენ თამაშებს „წესების გარეშე“ და არ იციან, რომ მათ მართვენ არსებული ქვეყნები, თავიანთი მოზომილი, „წესირი“ ნაბიჯებით, სადაც ღმერთი უკვე არც ადრეა და არც გვიანი“ — პერსონაჟი, სახელად „მოკარნახე“ კატო ჯავახიშვილის პიესიდან „სად არის ანდრეიკა?“.

1918-1921 წლების საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარეს, ნოე უორდანიას, 10-11 წლის შვილი, სახელად ანდრეეკა, გრიბის ეპიდემიით გარდაცვალა (არსებობს ანდრეეკას სიკვდილის მეორე ვერსიაც): ბავშვმა სახლის ფანჯრიდან ხის ტოტი მოქაჩა, ტოტმა გარეთ გადაითორია და მინაზე დასცა...).

როგორც მოქანდაკე გურამ ნიკოლაძე ჰყვება, ამ ტრაგედიიდან ცოტა ხნის შემდეგ ნოე უორდანიამ შვილის ბიუსტის გაკეთება სთხოვა იაკობ ნიკოლაეს. როგორც ჩანს, მაშინდელმა მთავრობამ გადაწყვიტა, რომ ბარებ თავად ნოე უორდანიას ქანდაკებაც შეეკეთა ხელოვანისთვის. ანდრეეკას ბიუსტი 1916 წელს არის შექმნილი, ის ნამუშევართა ნუსხაში „გიმაზისტის“ სახელწოდებით აქვს აცტორს შეტანილი, ნოე უორდანიას ბიუსტი კი 1919 წელს დაუმთავრებია მოქანდაკეს...

ამის მეტე გაზრდა „ერთობის“ 1920 წლის 28 იანვრის ნომერ მეოცე ნომერში, პირველსავე გვერდზე ჩნდება ნოე უორდანიას ჩარჩონინი განცხადება:

„24 ამ თვეს საღამოს სადგურ ლანჩხუთში დაიკარგა ანდრეეკას დატოვებული ძალი. შეიძლება გაყვა ვინმეს მატარებლით. ნიშნები: ერთ წლისა, საშუალო ტანის, უბრალო ჯიშის, მოწითალო. მამალი, სახელათ ჰქონია სკუპუმ. ვსთხოვ მნახ-

ველს, მომიყვანის ლანჩხუთში ან ტფილიში, ან მაცნობოს, სად არის“.

სწორედ ამ ამბავს აიღებს თეატრალურ დრამატურგიაში გადასული პოეტი კატო ჯავახიშვილი თავისი ტრაგიკომიკური პიესის, იგივე ლიტერატურულ-დრამატურგიული ექსპერიმენტის — „სად არის ანდრეეკა?“ (ნოდარ დუმბაძის გამომცემლობა და ლიტერატურული სააგუნტო, 2020) — საურდენ, თუ ენებავთ, მთავარ ამბად, თუმცა, პოსტმოდერნული წესისამებრ, ოდნავ სახესაც უცვლის და პიესაში, უკვე თავიდანვე, თავად ანდრეეკა დაკარგული — ეს კვანძის შეკვრაა, სათაურშივე მოცემული...

მეორე მხრივ კი:

დარიბი გლეხის ქალიშვილ ქრისტინეს გარევილი აზნაური უქმაძე დააორსულებს და შემდეგ მიატოვებს. ყველასგან მოძულებული ქრისტინე შეკილს მომბლებთან დატოვებს, თბილისში მოჰყვება ნაციონალ ქალს, რომელიც სარისკიპოში მიიყვანს, სადაც მას სახელს გამოუკვლიან და ხაილას დაარქევებ. მრავალი წლის შემდეგ ქრისტინე დასწეულდება, დასხინდება, გალოოთდება და მათხოვრობით იორებს თავს. საბოლოოდ ქალი, სრულად უპატრონოდ, საავადმყოფოში გარდაიცვლება;

„ქრისტინეს“ მეორე პერსონაჟიც, გაქალაქებული, ცუდი ყოფაცეცების გზაზე დამდგარი სონა არის მსხვერპლი თავად ლევან დევლისებინის უზნეო, მხეცური უინაონბისა...

ეგნატე ნინოშვილის სწორედ ეს პერსონაჟი — ქრისტინე და სონა — ერთგვარი პოსტმოდერნისტული ხასიათის პროტოტიპები არიან კატო ჯავახიშვილის ამ ახალი პიესის პერსონაჟების — მეგისი (ყოფილი მსახიობი). დედა, რომელიც არარსებული შვილის გადარჩენისთვის იბრძების) და ჩიტოსი (პატარა გოგო, რომელიც ამ სპექტაკულში დიდი და ნასავლი ქალია).

პიესაში გამოყავილი არიან აკაკი ნერეთელი, ასევე გენერალი მაზნიაშვილი ფრანგებით საკუთარი მოგონებებიდან; გამოყენებულია პალონი იაშვილის, გალაკტიონ ტაბიის ტექსტები, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ექსის პარლამენტარი ქალის მონოლოგები, გიორგი მაზნიაშვილის მოგონებები; ფრაგმენტები ეგნატე ნინოშვილის პიესიდან „ქრისტინე“ (თუნდაც მეგის მოწითალოები, როცა შემოხული კაბითაა პიესის ბოლოს: „მეგას მამა, დედა, შვილი, დები, ძმები. ჩემ მამას დათიერ ქავა, ჩემ შვილს ანდრეეკა. თვითონ მე კი რახილა კი არა, მეგი მეგია, გვარათ ხელმოკლიძეები ვართ, ქრისტიანები. გთხოვთ გამაგზავნოთ მამასთან. მინდა სიკვილის წინ ერთი ჩემი ანდრეეკა ვნახო“); მასალები გაზეთებიდან „თეატრი და ცხოვრება“, „ეშმავის მათრახი“, „საქართველოს რესპუბლიკა“...

დრო: პირველ მოქმედებაში გამოცხადდა თავისუფალი საქართველო და მეორე მოქმედებაში შემოვიდნენ რუსები, პერსონაჟება სახელად „მოქალაქე მეორემ“ მოიყანა...

კონფლიქტები მეგისა და ჩიტოს, მოქალაქე პირველსა და მოქალაქე მეორეს და დანარჩენებს შორის კონცენტრირებულ წრეებით გენერალი დამზურებების სურვილს, რომელიც ხმრად ილუზორულ სიმართლეს გვაჯერს და ჩვენც, პო, ჩვენ, ადამანებს, გვჯერა, რომ სამშობლო ზუსტად იქანა, სადაც მოგვიხაზება, ზუსტად ის, რაც დაგვაჯერეს. ჩამოგვაჭრეს და მოგვატყუეს... ეს პიესა იმისთვისაც დაიწერა, რომ ველი მოგვატყუონ...

...და ამ პირველი ცდის კვალობაზე უცნაური იასა და სონა ანდრეეკა?!” ტრადიციულად დანერილი პიესი პიესის არაა, უცხო და ორიგინალური სტრუქტურული ნაგებობაა, აკი მოგახსენეთ, ნარმოდებინილი კონცენტრირებულ წრეებით, რომელიც მთავარ ამბავთან მიყავხარ...

კიოხვისას გვინია, რომ ეს პიესა სცენაზე არ ივარგებს, ტრადიციულად არა დანერილი, მაგრამ რომ მორჩები, ჩანს ამბავი და ჩანან პერსონაჟები. ჩანს წერტები დატრიალუბული დრო: 1921 წელსაც და ას-ლაც მცოცავ იყენება კიოხვის ვიყავით. დიახ, ესაა მაშინდელი დაკარგული თავისუფლების ამბავი, მაგრამ დანახულია დალევანდელი რუსული ოუბაციის პირზმიდან....

პიესის კვანძის შეკვრა სათაურშივე ნერია — სად დაიკარგა ანდრეეკა? პიესის კულმინაცია — რუსები შემოვიდნენ, კოჯორში ბრძოლა ზავაგეთ, მთავრობა ევროპაში გაიქცა და ანდრეეკა არ არის, დაკარგულია და ვერ ვორულობა და ვერა...

ეს კატო ჯავახიშვილის პირველი ცდაა თეატრალურ დრამატურგიაში, თორემ რადიოს პექტიტალებად მისი პიესები უკვე დაიდგა: საქართველოს საზოგადოებრივი მაუნიებლივი რადიოსტატატრიში რეჟისორმა ზურაბ კანდელაკამა 2015 წელს დადგა მისი იორი პიესა „ცხვარი“ და „ნირვანაში დაკარგულები“. ...და ამ პირველი ცდის კვალობაზე უცნაური იასა და სონა ანდრეეკა?!” ტრადიციულად დანერილი პიესი არიან კატო ჯავახიშვილის ამ ახალი პიესის პერსონაჟების — მეგისი (ყოფილი მსახიობი). დედა, რომელიც არარსებული შვილის გადარჩენისთვის იბრძების) და ჩიტოსი (პატარა გოგო, რომელიც ამ სპექტაკულში დიდი და ნასავლი ქალია).

სულ მთავარი რა არის, რა არის და — ისაა, რომ ამ კონცენტრირებული და წრიული სცენებით დრო არის გაჩერებული, დრო, როგორც პიესის მთავარი გმირი. თუმცა ეს დროის გაჩერება თვითმიზურად კი არაა, ეს ავტორს იმისთვის დაჭირდა, რომ მაზნიაშვილი მოგონებებიდან გიორგი მაზნიაშვილის მოგონებები, ფრაგმენტები ეგნატე ნინოშვილის პიესიდან „ქრისტინე“ (თუნდაც მეგის მოწითალოები, როცა შემოხული კაბითაა პიესის ბოლოს: „მეგას მამა, დედა, შვილი, დები, ძმები. ჩემ მამას დათიერ ქავა, ჩემ შვილს ანდრეეკა. თვითონ მე კი რახილა კი არა, მეგი მეგია, გვარათ ხელმიძეები ვართ, ქრისტიანები. გთხოვთ გამაგზავნოთ მამასთან. მინდა სიკვილის წინ ერთი ჩემი ანდრეეკა ვნახო“); მასალები გაზეთებიდან „თეატრი და ცხოვრება“, „ეშმავის მათრახი“, „საქართველოს რესპუბლიკა“...

...და ამ კონცენტრირებული და ნერინგებარი ბრიუებისტებული დამზურებების სურვილს, რომელიც ხმრად ილუზორულ სიმართლეს გვაჯერს და ჩვენც, პო, ჩვენ, ადამანებს, გვჯერა, რომ სამშობლო ზუსტად იქანა, სადაც მოგვიხაზება, ზუსტად ის, რაც დაგვაჯერეს. ჩამოგვაჭრეს და მოგვატყუეს... ეს პიესა იმისთვისაც დაიწერა, რომ ველი მოგვატყუონ...